ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΝΤΑΝΣΙΓΚ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ !...

Α'.

—Μὰ τί εἶν' αὐτά ! Μὰ τί εἶν' αὐτά !... φώναξε ὁ νέος δάσκαλος, μόλις ἦρθε καὶ κάθησε λίγες μέρες στὸ χωριό. Δὲν ἔχετε ἐδωπέρα «ντάντσιγκ» ; Δὲν χορεύουν τὰ κορίτσια σας παρὰ τὸ χρόνο μιὰ φορά, μόνον στὸ πανηγύρι !... Δὲν ὑπάρχει μπύρα στὸ χωριό ! Κρασὶ πίνετε ἀκόμα ; Μὰ ἐπιτέλους δὲν ἐννοεῖτε νὰ γίνετε ἄνθρωποι καὶ σεῖς !... Νὰ ἐκπολιτισθῆῆῆτε !

—Καλὰ τὰ λέει ὁ δάσκαλος ! φώναξαν καὶ δυὸ φοιτηταὶ πρωτοετεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν πάει στὴν Ἀθήνα, γιατί δὲν εἶχαν ν' ἀνανεώσουν τὶς ἐγγραφές τους. Ἐμεῖς τὰ κοπανᾶμε κάθε μέρα, κὺρ δάσκαλε, μὰ τοῦτοι οἱ δικοί μας εἶνε χωριάτες καὶ χοντροκέφαλοι καὶ δὲν μᾶς ἀκοῦν !...

—Τίποτα ! εἶπε. Τίποτα !... Πρέπει νὰ τὸ ἐκπολιτίσουμε τοῦτο τὸ καθυστερημένο τὸ χωριό !... Ἀκοῦς, στὸν αἰῶνα τῶν ἀεροπλάνων, τοῦ ἀσυρμάτου καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, νὰ ζοῦνε αὐτοὶ ὅπως ἐδῶ καὶ πεντακόσια χρόνια οἱ παπποῦδες τους !... Ἕνα χοροδιδασκαλεῖο νὰ μὴν ἔχουν !.. Νὰ μὴ γνωρίζουν εὐρωπαϊκοὺς χορούς !... Νὰ μὴν παίζουνε πόκερ, ἀλλὰ νὰ χάνουν τὸν καιρό τους μὲ κοντσίνες καὶ νὰ πηγαίνουν κάθε Κυριακὴ πρωῒ-πρωῒ στὴν ἐκκλησία !... Θεέ μου, ἂν τὸ ἀκούση ὁ κόσμος, τί θὰ πῇ !....

Δυὸ φοιτηταὶ πρωτοετεῖς...

Καὶ γιὰ νὰ μὴν τὸ ἀκούση ὁ κόσμος καὶ γιὰ νὰ μὴν πῇ τίποτε κακὸ γιὰ τὸ χωριό, οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι πρωτοπόροι» τοῦ πολιτισμοῦ κατάφεραν νὰ ἱδρυθῇ τὸ πρῶτο «ντάντσιγκ» — ὅπως οἱ ἴδιοι τὸ εἶπαν — στὸ χωριό.

Σὲ μιὰ βδομάδα μέσα — τί φοβερὸς ποὺ ἦταν ὁ δάσκαλος ! — πῆρε ἕναν μεγάλο σταῦλο, μακρύ, σκοτεινὸ καὶ ρημαγμένο πλέον, ἀπὸ τότε ποὺ ψοφήσανε τὰ «ζωντανὰ» ἀπὸ ἐπιδημία, τὸν καθάρισε, τὸν πάτωσε μὲ ξύλα καὶ σανίδες, τὸν στόλισε μὲ κλάδους ἐλῆᾶς καὶ πικροδάφνης, κρέμασε λάμπες στοὺς τοίχους, ποὺ φρεσκασπριστήκανε, γιρλάντες ἀπὸ κόκκινα χαρτιά, καὶ ὁ πολιτισμὸς θεμελιώθηκε, πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν θηλυκῶν — ἡ γυναῖκες πάντα ἔχουν πρωτοπορείαν καὶ ροπὴν πρὸς πᾶσαν καὶ παντοίαν πρόοδον...

Φοβερὸς καὶ τρομερὸς ἦταν αὐτὸς ὁ δάσκαλος !...

Ἦταν λίγο-πολὺ ἢ πολὺ καὶ λίγο, δημοτικιστής, ὀλίγον κοινωνιολόγος, φουσκωμένος καὶ πάρα πολὺ ἀγράμματος, ἦταν ἕνα εὕρημα τῆς ἐποχῆς γιὰ τὸ καθυστερημένο χωριό, ἦταν, ἂν ὄχι ἕνας ἥλιος φωτός, γιὰ τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα κεφάλια, ἀλλὰ τοὐλάχιστον μιὰ λάμπα «λούξ» ἰσχυρᾶς ἐντάσεως ἢ ἔστω καὶ ἕνα φῶς ἀσετυλίνης, γιὰ τὰ σβυσμένα καὶ μικρὰ πεντάρικα λιανόκερα τῆς σκέψεως τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ.

—Εἴπαμε, ν' ἀφῆστε τὸ κρασί ! τοὺς συμβούλευψε.

—Μὰ κρασί, κρασάκι φίνο, καὶ ρακὶ ξυναψημένο βγάζει μονάχα τὸ χωριό, δάσκαλε....

—Τίποτα !... Σήμερα ὁ καθὼς πρέπει κόσμος πίνει μπύρα !... Κρασὶ πίνανε μονάχα οἱ παπποῦδες σας, ποὺ δὲν ξέρανε ἀπὸ κόσμο !... Ἀφῆστε ἐπίσης κι' αὐτὰ τὰ κουρουφέξαλα, ποὺ λέγονται «Ἑλληνικοὶ χοροί», μπάλλος, συρτὸς καὶ κολοκύθια !... Αὐτὰ εἶνε ἐθνικιστικὰ καὶ σήμερα δὲν ἔχουνε ἀξία... Νὰ μάθετε καὶ σεῖς καὶ τὰ κορίτσια σας τοὺς Εὐρωπαϊκούς, τοὺς διεθνεῖς χορούς, ποὺ χορεύει ὅλος ὁ κόσμος !... Ἔτσι, μὲ τοὺς χοροὺς αὐτούς, ἡ ἀνθρωπότης θ' ἀγκαλιασθῇ σὲ μιὰ ἀδελφωσύνη, χωρὶς διακρίσεις ἐθνικές, χωρὶς τοπικισμούς, σὲ μιὰ ἀπέραντη οἰκογένεια ἀγάπης καὶ εὐημερίας !...

—Βέβαια, βέβαια ! ἐπικυρώνανε, σὰν κομπάρσοι, κι' οἱ δυὸ πρωτοετεῖς φοιτηταί. Καλὰ τὰ λέει ὁ δάσκαλος !... Ξέρει ἐτοῦτος ἀπὸ κόσμο !... Ὅλο μὲ τὰ γουρούνια, τὶς γελάδες, τὶς γίδες, τοὺς δικούς μας τοὺς χοροὺς καὶ μὲ τὰ αἰώνια τσαρούχια καὶ τοὺς ἀργαλειοὺς θὰ ζοῦμε ἐμεῖς δῶ πέρα !... Ἐπιτέλους, δὲν θὰ ξυπνήσουμε κι' ἐμεῖς ;...

—Μωρέ, τώρα στὰ γεράματα θὰ μὲ μάθετε περπατησιὰ ἐμένα !... εἶπε ὁ γέρω-Τάσσος, πρωτόγερος ἄλλοτε στὸ χωριὸ καὶ ὥς τα τώρα σεβαστὸς σ' ὅλους....

Ἀλλὰ ἡ «νεολαία» τὸν ἀπεδοκίμασε.

—Σῶπα σύ, δὲν ξέρεις τί σοῦ γίνεται !...

—«Δόξα νἄχης πλάτανε μὲ τὰ κουμπουρέλια σου» !... μουρμούρισε ὁ γέρω-Τάσσος, καὶ τραβήχτηκε, κοτσανάτος καὶ ὀρθόκορμος ἀκόμα, μὲ τὰ κατάλευκα τὰ γένεια του, σὰν Θεὸς ἀρχαῖος.

***

Θεέ μου, τί ἐπιτυχία ποὺ σημείωσε ὁ πρῶτος «δημόσιος χορός», ποὺ δόθηκε στὸ «ντάντσιγκ» ! Ὅλες φύγανε κατευχαριστημένες !...

—Αὐτὴ εἶνε ζωή, βρὲ ἀδερφέ !... Δὲν ζούσαμε ὥς τὰ τώρα. Ρεύαμε καὶ σαπίζαμε !...

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ δόθηκε ὁ δεύτερος χορός.

Θεέ μου, τί ἐπιτυχία !... Τώρα ἡ λάμπες ἦσαν πιὸ πολλές, ἡ χάρτινες γιρλάνδες — πανόραμα ! — ἀκόμα περισσότερες, τώρα παίζανε συγχρόνως δυὸ...γραμμόφωνα. Τοὺς βιολιτζῆδες τοῦ χωριοῦ τοὺς διώξανε. Αὐτοὶ πρῶτον δὲν ξέρανε Εὐρωπαϊκὰ τραγούδια καὶ δεύτερον, ὅταν ὑπάρχουνε γραμμόφωνα, οἱ βιολιτζῆδες εἶνε κάτι τι χωριάτικο καὶ ἀναχρονιστικό, κάτι τὸ ὀπισθοδρομημένο. Καὶ τὸ χωριὸ δὲν εἶνε πειὰ χωριό !... Ἐπολιτίσθηκε !... Κοντεύει νὰ γενῇ Εὐρώπη !...

—Μωρέ, τώρα στὰ γεράματα θὰ μὲ μάθετε περπατησιὰ ἐμένα ;

Καὶ τὸ σπουδαιότερο δὲν τὸ εἴπαμε. Ἀκοῦτε λοιπόν: Τὸ «ντάντσιγκ» εἶχε καὶ κυλικεῖο. Ψητὰ τῆς κατσαρόλας, σάνδουϊτς μὲ χλωρὸ τυρί, μουστάρδα γιὰ τὴν ὄρεξι... Κάθε τί δηλαδὴ ποὺ τρώει ὁ καλὸς ὁ κόσμος στὴν Εὐρώπη.

—Νὰ μᾶς ζήση ὁ νέος μας ὁ δάσκαλος, ποὺ μᾶς ἄνοιξε τὰ μάτια !... ἔλεγαν οἱ νέοι.

—Ὅλο μὲ τὰ γουρούνια θὰ ζοῦμε ἐμεῖς ;

—Ὅς τὰ τώρα δὲν ζούσαμε σὲ κόσμο, εἰμαστε στραβοί !....

Θριάμβευε ὁ δάσκαλος καὶ τώρα πειὰ ποιὸς τὸν κρατοῦσε !...

Μέγας καὶ πολὺς στὸ χωριό ! Εἰσαγωγεὺς νέων τρόπων καλῆς ζωῆς, φορεὺς πολιτισμοῦ, ἀνακαινιστὴς κοινωνιῶν, ἀνορθωτὴς λαῶν πεσμένων, φωτοδότης κρανίων κατασκότεινων, ἐπαναστάτης, μεταρρυθμιστής, πλάστης καὶ κύριος τῶν πάντων !...

—Καλημέρα σας, κύριε δάσκαλε !

Εὐτυχὴς ὅποιος ἔπαιρνε τὴν καλημέρα του, τρισευτυχὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐπρόσεχε ὁ μέγας τοῦ κόσμου ἀναμορφωτής !

Δόθηκε κατόπιν τρίτος καὶ τέταρτος χορός.

Ἡ μπύρα ἐρχότανε σὲ βαρέλια, σὲ φιάλες, σὲ βαρελάκια. Καὶ τὰ κρασιὰ ξυνίζανε ἀζήτητα κι' ἀπεριποίητα στὰ ὑπόγεια. Τ' ἀμπέλια μὲ τὰ κρασοστάφυλα μένανε πειὰ ἀκλάδευτα ! Τί μᾶς χρειάζονται τὰ «κούρβουλα», ὅσο ὑπάρχουν μπύρες !...

Τώρα ὁ δάσκαλος ὑπέδειξεν ὅτι καλὸν καὶ ἅγιον θὰ ἦταν ἡ «κυρίες» τοῦ χωριοῦ, σὰν πολιτισμένες, νὰ μὴ φοροῦν πλέον κουστούμια χωριάτικα, ἀλλὰ Εὐρωπαϊκὲς ἐνδυμασίες.

Δὲν χορεύουν τὰ κορίτσια σας, παρὰ τὸ χρόνο μιὰ φορά.

Μοδίστρες ἦρθαν τώρα στὸ χωριό. Ἀράχνιασαν οἱ ἀργαλειοί.... Ὠμόρφηνε ὁ κόσμος !... Ἀναστάτωσι καὶ χαλασμός !...

Μάθαν ἡ ἄγριες ἡ χωριανὲς χορούς, πίνανε μπύρα τώρα, μὲ τὸ μπουκάλι, τρώγαν σάνδουϊτς καὶ ἤθελαν μουστάρδα !...

—Ἄ ! κυρὰ Πηνελόπη μου, λέγανε, μπορεῖς νὰ φᾶς ψητὸ χωρὶς μουστάρδα !...

—Νὰ τὸ χαρῶ τὸ Κουτσοκλάδι μας !... Παρίσι ἔγινε !... Παρισάκι μοναχό !...

—Πολιτισμός !... φώναζαν καὶ οἱ δύο ἐν ἀγρανταπαύσει φοιτηταί !...

Λαμποκοποῦσε ὁ δάσκαλος.

Καταχαιρότανε ὁ κόσμος !...

***

Σιγὰ-σιγὰ πολλὲς ἐλλείψεις τοῦ «ντάντσιγκ» διορθώθηκαν.

Πολλὰ συμπληρωθῆκαν !...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Τὸ τέλος.

Ὁ νέος δάσκαλος στὸ χωριό !

Νὰ μὴ φοροῦνε πλέον κοστούμια χωριάτικα